

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/31/2013
Identifikačné číslo spisu:	3012200468
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:3012200468.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Klub Strážov, občianske združenie, so sídlom Švabinského 17, Bratislava, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom Štúrova 20, Košice, proti žalovanému: Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky, so sídlom Hraničná 12, Bratislava, za účasti: 1. B. G. E., bytom L. XXX/XX, D. R., 2. B. I. E., bytom C. XXX/XXXX, D. R., 3. N. E., bytom C. XXX/XX, D. R., 4. B. G. E., bytom C. XXX/XX, D. R., v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 05007/2012-Op 2 zo dňa 26. apríla 2012, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/92/2012-40 zo dňa 5. marca 2013, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/92/2012-40 zo dňa 5. marca 2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Trenčíne v zmysle § 250d ods. 3 v spojení s § 250b ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastavil konanie vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 05007/2012-Op 2 zo dňa 26. apríla 2012 z dôvodu, že žalobca podal žalobu oneskorene. Krajský súd uviedol, že na základe žaloby podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku dochádza k novému prejednávaniu a rozhodnutiu sporu, o ktorom bolo už skôr právoplatne rozhodnuté správnym orgánom. V nadväznosti na uvedené vyslovil, že ide o lehotu hmotnoprávnu, k zachovaniu ktorej je potrebné, aby žaloba došla (bola doručená) na súd najneskôr v posledný deň lehoty. Dodávajúc, že nepostačuje, ak je žaloba podaná v posledný deň lehoty na poštovú prepravu. Ďalej uviedol, že z obsahu administratívneho spisu, ako i z vyjadrenia žalobcu nesporne vyplýva, že preskúmané rozhodnutie žalovaného bolo žalobcovi prostredníctvom jeho právnej zástupkyne doručené dňa 30. apríla 2012. Konštatoval, že posledným dňom lehoty na podanie správnej žaloby bol 2. júl 2012, nakoľko 30. jún 2012 pripadol na sobotu a najbližším nasledujúcim pracovným dňom bol 2. júl 2012 (pondelok). Nakoľko žaloba bola Krajskému súdu v Trenčíne doručená dňa 4. júla 2012, dospel k záveru, že bola podaná oneskorene, teda po uplynutí lehoty stanovenej v § 250b ods. 1 OSP, keďže osobitný predpis nestanovuje inú lehotu na podanie správnej žaloby. Doplnil, že zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu právo, nakoľko žalobca nemal vo veci úspech a žalovanému právo na náhradu trov konania neprináleží.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. a/, d/ a f/ OSP, navrhujúc, aby odvolací súd uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ OSP bola účastníkovi konania postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo žalobcovi doručené dňa 30. apríla 2012, pričom v tomto konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného lehota na podanie žaloby bola dva mesiace. Nakoľko išlo o lehotu určenú podľa mesiacov, ďalej uviedol, že posledný deň lehoty pripadol na 30. jún 2012, avšak podľa § 57 ods. 2 OSP, keď koniec lehoty pripadol na sobotu, posledným dňom lehoty bol najbližší nasledujúci pracovný deň - pondelok 2. júl 2012. Tvrdil, že predmetnú žalobu odovzdal dňa 2. júla 2012 prostredníctvom právnej zástupkyne na pošte. Zdôraznil, že túto lehotu na podanie žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu nemožno považovať za hmotnoprávnu, nakoľko je súdnou praxou dlhodobo považovaná za procesnú. Súčasne dal do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6SŽ/179/03 zo dňa 24. novembra 2004, v ktorom tento vyslovil, že: „Najvyšší súd nepovažuje za správny názor žalovaného, podľa ktorého v lehote ustanovenej § 144 ods. 2 zákona o štátnej službe mala byť žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia už na súde. Podľa uvedeného ustanovenia zákona žaloba na preskúmanie právoplatného rozhodnutia vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru sa musí podať do jedného mesiaca odo dňa doručenia rozhodnutia odvolacieho orgánu. Podľa § 57 ods. 3 OSP, na ktorý sa sám žalovaný odvoláva, lehota je zachovaná nielen vtedy, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde, ako to uvádza vo vyjadrení žalovaný, ale aj vtedy, ak sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. V danom prípade bolo podanie odovzdané na poštovú prepravu včas. Najvyšší súd poukazuje na to, že uplatnenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa realizuje podaním žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia za podmienok stanovených procesnými predpismi, o.i. aj ustanovením § 250b ods. 1 OSP a § 144 ods. 2 zákona o štátnej službe. Rozdiel v dĺžke oboch ustanovení spočíva len v dĺžke lehoty na podanie žaloby. Kým OSP ustanovuje všeobecnú dvojmesačnú lehotu na podanie žaloby, zákon o štátnej službe ustanovuje lehotu jednomesačnú. Jej charakter však nie je a ani nemôže byť odlišný od všeobecnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku, pričom súdna prax v správnom súdnictve dlhodobo a stabilne vychádza z toho, že ide o lehotu procesnú, upravenú procesným predpisom, ktorej zmeškanie však v konaní podľa V. časti OSP v správnom súdnictve nemožno odpustiť. Posudzovanie lehoty na podanie žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ako lehoty hmotnoprávnej by odporovalo účelu a zmyslu samotnej právnej úpravy, pretože by sa nedôvodne skracovala doba, počas ktorej by mohla osoba ukrátená na svojich právach pripraviť a podať žalobu na súd tak, aby uplynutím lehoty bola žaloba už na súde. V prípade poštovej prepravy, ktorú nemožno apriórne vylúčiť, by znášal žalobca neprimerané riziko meškania prepravy a zmeškania doručenia žaloby na súd a v porovnaní s občanmi bývajúcimi blízko sídla súdu, by boli nedôvodne ukracovaní tí, ktorí by nemali možnosť osobného podania návrhu na súde. Podľa názoru najvyššieho súdu je právny výklad lehoty na podanie žaloby prezentovaný žalovaným vecne nesprávny a diskriminujúci a súd nemohol naň prihliadať.“

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že posudzovanie dodržania zákonných lehôt na podanie žaloby podľa Občianskeho súdneho poriadku nepatrí do jeho kompetencie. Ďalej uviedol, že bude rešpektovať právny názor súdu vyjadrený v rozhodnutí o odvolaní proti napadnutému uzneseniu súdu prvého stupňa.

Účastníci konania 1. až 4. v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhli uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/92/2012-40 zo dňa 5. marca 2013 ako vecne správne potvrdiť. Uviedli, že s odvolaním žalobcu, ako aj s podanou žalobou nesúhlasia, pričom napadnuté uznesenie považovali za správne a v súlade s platnými právnymi predpismi. Účastníci konania 2. až 4. dodali, že nedodržanie lehoty ustanovenej v § 250b ods. 1 OSP predstavuje neodstrániteľný nedostatok konania, majúci za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa § 246c ods. 1 vety prvej OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 250b ods. 1 OSP žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zameškanie lehoty nemožno odpustiť.

Podľa § 57 ods. 2 OSP lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 57 ods. 3 OSP lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Dvojmesačná lehota v zmysle § 250b ods. 1 OSP je lehotou procesnou, a teda je zachovaná, pokiaľ sa žaloba najneskôr v jej posledný deň odovzdá na pošte. Tento záver vychádza nielen z toho, že táto lehota je upravená v procesnom predpise (OSP je takým všeobecne záväzným právnym predpisom), ale má oporu aj v tom, že táto lehota je určená na urobenie procesného úkonu - podanie žaloby v správnom súdnictve. Podanie žaloby nemôže byť v žiadnom prípade obmedzené hmotnoprávnymi lehotami, ktorých účel je úplne iný, než aký majú procesnoprávne lehoty bez ohľadu na to, v ktorom procesnom postupe sa uplatňujú (m. m. Nález Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 62/03-39 zo dňa 3. júla 2003).

Krajský súd odôvodnil hmotnoprávnu povahu lehoty tým, že dochádza k novému prejednávaniu a rozhodnutiu sporu, o ktorom už skôr právoplatne rozhodol správny orgán. Je potrebné uviesť, že vo všeobecnosti správny súd nepreberá v rámci konania o žalobe podľa druhej hlavy OSP kompetencie ani postavenie správneho orgánu, nerozhoduje meritórne vo veci, o ktorej rozhodovať bolo zverené iným (správnym) orgánom, ale preskúmava zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Z administratívneho spisu je nepochybné, že napadnuté rozhodnutie bolo doručené právnej zástupkyni žalobcu dňa 30. apríla 2012. Žaloba žalobcu bola doručená krajskému súdu dňa 4. júla 2012. Kedy žalobca odovzdal žalobu na poštovú prepravu nie je možné zistiť, pretože na obálke nie je celý odtlačok poštovej pečiatky a chýba na nej práve deň podania zásielky - žaloby na poštovú prepravu. V odvolaní proti uzneseniu krajského súdu žalobca tvrdí, že žalobu na poštovú prepravu podal v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote, a to dňa 2. júla 2012.

Pokiaľ súd pri skúmaní procesných podmienok konania má pochybnosti o ich splnení, potom nemôže konanie pre tento nedostatok zastaviť, ale túto otázku musí riešiť pozitívne, teda vec musí prejsť. Opačným výkladom by bol porušený princíp zákazu denegatio iustitiae, spočívajúci v tom, že súd je povinný vykonávať súdnictvo. K odmietnutiu spravodlivosti dochádza, ak súd bez zákonného dôvodu rozhodne, že neposkytne právnu ochranu subjektu domáhajúcemu sa súdnej ochrany.

Vzhľadom na skutočnosť, že posledným dňom zákonnej lehoty na podanie žaloby bol 2. júl 2012, pričom dňa 4. júla 2012 bola žaloba doručená Krajskému súdu v Trenčíne, súčasne prihliadnúc na nevyhnutnú dĺžku trvania poštovej prepravy, má Najvyšší súd Slovenskej republiky za to, že za účelom zachovania práv účastníka konania, ktoré mu zaručuje procesný predpis, teda právo žiadať o preskúmanie rozhodnutia a postupu správneho orgánu, je potrebné zaoberať sa prejednávanou vecou v

merite.

V zmysle vyššie uvedeného bolo potrebné napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť postupom podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP, keď vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Pre úplnosť Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď sa nezaoberal návrhom žalobcu z 5. marca 2013 na prerušenie konania do skončenia konania vedeného na Ústavnom súde Slovenskej republiky vo veci sťažnosti žalobcu podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky, ktorej predmetom bolo porušenie práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/92/2012-32 zo dňa 23. januára 2013. Avšak vzhľadom na skutočnosť, že Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením č. k. I. ÚS 144/2013-14 zo dňa 13. marca 2013 uvedenú sťažnosť žalobcu pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie odmietol, dôvod zaoberať sa žiadosťou žalobcu na prerušenie konania zanikol.

O náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 224 ods. 3 OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.